

Сільське господарство у 2018р.

Починаючи з червня, розрахунки індексу сільськогосподарської продукції проводяться на основі даних виробництва продукції як рослинництва, так і тваринництва.

У 2018р. у с/г виробництві в черговий раз було зібрано рекордні обсяги врожаю зернових культур (понад 70 млн. т. – максимальний збір за роки незалежності), **соняшнику та сої** (13,8 млн. т. та 4,4 млн. т. відповідно), що формує високий експортний потенціал та достатню сировинну й кормову базу. Саме завдяки високим показникам виробництва рослинницької продукції, **с/г за підсумком 2018р. продемонструвало зростання на 7,8%**.

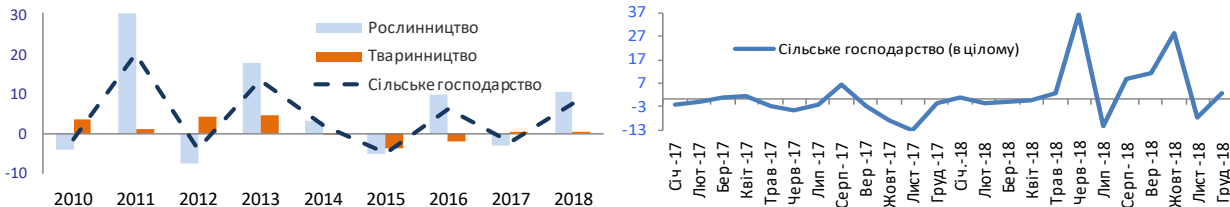
Крім того, у тваринництві відбувався подальший розвиток птахівництва, що, переважно, було підтримано стабільним зовнішнім попитом, компенсуючи тривале падіння виробництва молока, вирошування свиней та ВРХ.

У грудні 2018р. у с/г, після скорочення у попередньому місяці, відбулося відновлення зростання на 2,8% («мінус» 7,6% у листопаді 2018р. та «плюс» 6,8% у грудні 2017р.), що, в першу чергу, забезпечене на тлі сухих погодних умов дозбором кукурудзи, яка мала найвищу врожайність за роки статистичних спостережень.

У I кв. 2019р. індекс с/г виробництва через сезонність формуватиметься виключно за рахунок тваринницької продукції. Очікуються позитивні результати діяльності, підтримані нарощуванням обсягів експорту, стабільним внутрішнім попитом та зниженням темпів розповсюдження захворювань африканської чуми свиней (АЧС).

«за підсумком 2018р. отримано рекорд врожаю зернових культур, соняшнику та сої»

Рис. 1. Динаміка індексу с/г продукції в цілому та виробництва рослинницької і тваринницької продукції (п/п), динаміка індексу с/г продукції в цілому (р/р), у %

Джерело. Держстат

Табл. 1. Сільськогосподарське виробництво, % п/п, р/р

	2017р.	січень-листопад 2018р.	2018р.	внесок, в.п. (структура 2017р.)	структура виробництва 2017р.
Сільське господарство, в цілому	-2,2	8,2	7,8	-	100
Рослинництво	-3,0	11,2	10,7	7,7	72,0
Тваринництво	0,1	0,4	0,3	0,1	28,0

Джерело. Держстат, розрахунки Мінекономрозвитку

Рослинництво. У 2018р. (п/п) виробництво рослинницької продукції зросло на 10,7% («мінус» 3% у 2017р.) за рахунок дії сприятливих погодних умов у період вегетації та проведення збору, що позитивно позначилося на врожайності (порівняно з минулим роком) пізніх с/г культур та дозволило отримати рекордний за всі роки статистичного спостереження врожай зернових культур, соняшнику та сої. Однак у 2018р. спостерігалось посилення волатильності виробництва рослинництва через вплив погодних умов, що в основному впливали на темпи збору врожаю.

Довідково. За оперативними даними Мінагрополітики у 2018р. намолочено зернових культур – 70,1 млн. т. (61,9 млн. т. у 2017р.), у т. ч. кукурудзи – 34,9 млн. т. (24,7 млн. т. відповідно), соняшнику – 13,8 млн. т. (12,2 млн. т. відповідно) та сої – 4,4 млн. т. (3,9 млн. т. відповідно). Також зібрано 2,7 млн. т. ріпаку (2,2 млн. т. у 2017р.) та накопано 13,6 млн. т. цукрових буряків (14,9 млн. т. відповідно).

Стан посівів озимих культур. За даними Мінагрополітики станом на кінець 2018р. сходи отримано на площі 7,4 млн. га (98% до посіяних площ, торік – 99,6%), з них в доброму та задовільному стані – 86%, в слабкому та зрідженому стані – 14% (84% та 16% відповідно). Близько 2% посівів (1% відповідно) не утворили сходів.

Тваринництво. У 2018р. (п/п) виробництво тваринницької продукції зросло на 0,3% («плюс» 0,1% у 2017р.), з урахуванням:

- зростання **обсягів вирощування с/г тварин** (у живій масі) у с/г підприємствах – на **3,2%** («плюс» 0,3% у 2017р.) за рахунок **птиці** – на **6%** («плюс» 4,4% відповідно). В той час, як у вирощуванні **свиней та ВРХ** продовжується скорочення відповідно на **1,2%** («мінус» 8,4% відповідно) та **6,3%** («мінус» 2,3% відповідно) на тлі все ще негативної епізоотичної ситуації у свинарстві, де поступово відбувається зменшення випадків АЧС, та високих фінзатрат у вирощуванні ВРХ. В цілому, у 2018р. (п/п) обсяг реалізації на забій с/г тварин (у живій масі) зріс на 1% («мінус» 0,2% у 2017р.);

Довідково. За даними Держпродспоживслужби у 2018р. було зафіксовано 145 випадків АЧС порівняно з 163

«зростання у рослинництві, в першу чергу, було забезпечено рекордною врожайністю пізніх с/г культур»

«у тваринництві, в умовах зростаючих показників у птахівництві продовжила спостерігатися позитивна динаміка виробництва»

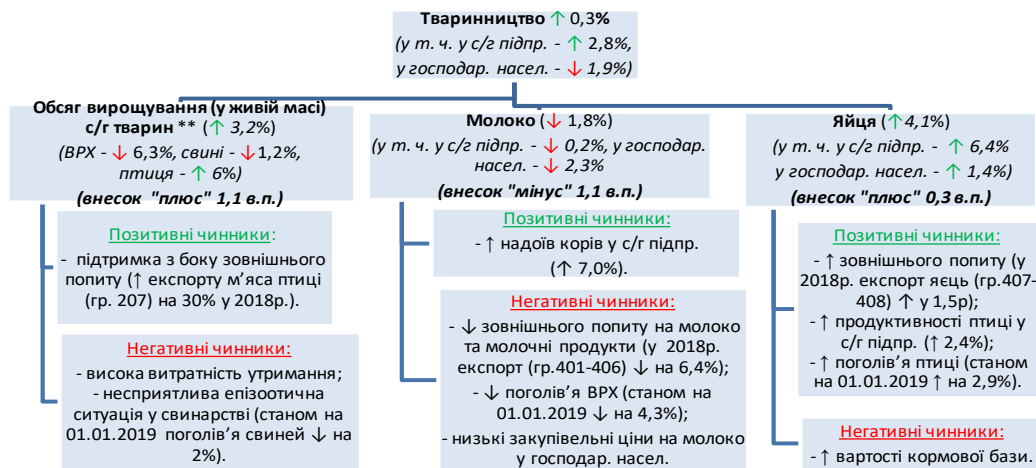
випадками у 2017р. Крім того, у 2018р., на противагу 2017р., 4 області були вільними від АЧС: Івано-Франківська, Кіровоградська, Львівська та Харківська.

- зростання **виробництва яєць** в цілому – на **4,1%** («плюс» 2,7% відповідно), що підтримувалося стабільно високим зовнішнім попитом на продукцію птахівництва;
Довідково. За даними Держпродспоживслужби у 2018р. було відкрито 7 ринків країн для експорту яєць та яєчних продуктів.

- скорочення **виробництва молока** – на **1,8%** («мінус» 1% відповідно), зокрема, у господарствах населення – на **2,3%** через низькі закупівельні ціни на продукцію домогосподарств, які не компенсують високу затратність фінансових та трудових ресурсів на утримання ВРХ, що знижує привабливість даного виду діяльності (скорочення поголів'я ВРХ на 4,3% станом на 01.01.2019). Крім того, у с/г підприємствах спостерігалось зменшення на **0,2%**, внаслідок зниження прибутковості даної галузі в умовах продовження зростання вартості кормової бази на тлі скорочення вартості молочної продукції на зовнішніх ринках.

Довідково. За даними Держстату у січні-жовтні 2018р. (п/п) середні ціни реалізації молока у домогосподарствах були на 22% нижчі порівняно з с/г підприємствами. Відповідно до експертної оцінки інвестиційного центру ФАО для України у 2018р. (п/п) умовний індекс прибутковості виробництва молока (розраховується як співвідношення середньозваженої вартості реалізованого молока до вартості кормів) знизився на 14,1%, індекс цін на молочні продукти у грудні 2018р. (р/р) знизився на 14,4 в.п.. За даними Держстату у січні-листопаді 2018р. (п/п) витрати на виробництво тваринницької продукції зросли на 16,8%, в основному, за рахунок здорожчання кормової бази - середні ціни на зернові культури збільшилися на 15,3%.

Специфічні фактори впливу на виробництво тваринницької продукції*

*- дані наведено у % до відповідного періоду попереднього року, кумулятивно (січень-грудень 2018р. (п/п))

** - дані наведено по с/г підприємствах

Джерело. Держстат, ДФС, розрахунки Мінекономрозвитку

У **регіональному розрізі** у 2018р. (п/п) у 22 регіонах відбулося зростання (у 13 регіонах у 2017р.). Найвищі темпи зростання були у Полтавській обл. – на 23,7% («мінус» 16,8% у 2017р.), Черкаській обл. – на 22,5% («мінус» 11,5%) та Київській обл. – на 20,7% («мінус» 4,3%) переважно за рахунок зростання обсягів врожаю пізніх с/г культур в умовах вищої їх врожайності порівняно з 2017р. Скорочення у Запорізькій обл. – «мінус» 14,4% («мінус» 3,3% у 2017р.) та Донецькій обл. – «мінус» 9,7% («плюс» 2,2% відповідно) – через зменшення виробництва, в більшій мірі, рослинницької продукції, а також тваринницької.

Табл. 3. Регіональний розріз, % п/п

«Найбільше зростання»			«Найбільше падіння/найменше зростання»		
	2018р.	частка у структурі, 2017р.	2018р.	частка у структурі, 2017р.	внесок, в.п.
Полтавська	23,7	5,8	Запорізька	-14,4	3,9
Черкаська	22,5	5,3	Донецька	-9,7	3,1
Київська	20,7	6,0	Одеська	0,5	4,7
Кіровоградська	20,4	4,2	Херсонська	0,6	4,5
Сумська	11,7	4,1	Ів.-Франківська	1,1	2,4
					0,03

Джерело. Держстат, розрахунки Мінекономрозвитку

Очікується, що у I кв. 2019р. спостерігатиметься зростання індексу с/г продукції, який через сезонність формуватиметься виключно за рахунок тваринництва, в умовах подальшого нарощування експорту, стабільного внутрішнього попиту та зниження темпів розповсюдження АЧС. **Ризиком** залишається ескалація військового конфлікту на сході, погіршення кон'юнктури на зовнішніх ринках, нова хвиля розповсюдження захворювань тварин, несприятливі погодні умови для перезимівлі озимих культур.

підсумки 2018р.

«у виробництві тваринницької продукції серед основних видів продукції скорочення спостерігалось виключно у виробництві молока»

«вплив на динаміку с/г виробництва у 2018р. Донецької обл. становив «мінус» 0,3 в.п., Луганської обл. - «плюс» 0,1 в.п.»

«очікується, що у I кв. 2019р. спостерігатиметься зростання обсягів виробництва с/г продукції»